

Mazurenko, E. (2018) Transfer innovatsii v haluzi tvarynnytstva [Transfer innovations in the industry of animal farms]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 18, no. 1, pp. 70-77. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18movvgt.pdf>

ТРАНСФЕР ІННОВАЦІЙ В ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА

Олена Мазуренко

Національний науковий центр „Інститут аграрної економіки”

вул. Героїв Оборони, б. 10, к. 220, м. Київ, 03127, Україна

e-mail: mov@iae.kiev.ua

к.е.н., старший науковий співробітник, провідний науковий

співробітник відділу науково-організаційного забезпечення та координації досліджень

Article history:

Received: March, 2018

1st Revision: April, 2018

Accepted: April, 2018

JEL classification:

O33

Q16

UDC:

330.341:636

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd2018.01.070>

Анотація.: У статті розкриті науково-теоретичні та методичні положення змісту інновації та трансферту інновації в сільському господарстві. Запропоновано варіативний організаційно-економічний механізм розповсюдження передового досвіду в підприємствах галузі тваринництва, що враховує різний рівень їх підготовленості до його сприйняття і використання. Пропозиція щодо організації поширення досвіду провідних господарств зводиться до вибору альтернативних варіантів, кожен з яких включає навчання спеціалістів з подальшим підвищенням їхньої кваліфікації та професійної майстерності. Зроблено висновок, що технологічне відпрацювання нововведень в підприємствах галузі тваринництва і підготовка конкретних виробництв, на наш погляд, повинна забезпечувати служба інформаційно-консультаційного забезпечення, діяльність якої в ланцюзі „дослідження – проектно-технологічне відпрацювання – освоєння” наразі надзвичайно актуальна і є логічним продовженням інноваційного процесу в тваринництві. За інших умов, успіху їй надалі досягатимуть найбільш потужні виробники тваринницької продукції і продовжуватиметься значне розшарування господарюючих суб'єктів за рівнем ефективності.

Ключові слова: тваринництво, інновації, трансферт, організаційно-економічний механізм, інформаційно-консультаційна служба, ефективність.

Мазуренко О. Трансфер інновацій в галузі тваринництва [Електронний ресурс] / Олена Мазуренко // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2018. — Вип. 1 (18). — С. 70-77. — Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18movvgt.pdf>.

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

У сільськогосподарському виробництві, на відміну від багатьох галузей промисловості, існує галузева специфіка, в якій виробники стикаються не просто з необхідністю освоєння нововведення як такого, однакового для всіх, але і найчастіше потрібна адаптація одного і того ж нововведення до різних агрокліматичних і технологічних особливостей діяльності кожного сільськогосподарського товаровиробника під його рівень виробництва і оснащеності.

В останні роки, незважаючи на складне економічне становище, інноваційні процеси в галузі поступово активізуються. Особливо це стосується групи передових сільськогосподарських підприємств, які інтенсивно освоюють у виробництві інновації. При цьому абсолютна більшість підприємств, які впроваджують у виробництво наукові досягнення, домагаються істотного поліпшення виробничих і економічних показників. Отримані завдяки інноваціям результати в галузі тваринництва значно перевищують середні показники по Україні, що підтверджує ефективність їх впровадження.

Світовий досвід свідчить, що проблема масштабного поширення нововведень в сільськогосподарському виробництві може успішно вирішуватися за допомогою створення системи сільськогосподарського консультування, діючої у тісному зв'язку з науковими установами, навчальними закладами та передовими господарствами.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Вивченню особливостей інноваційних процесів, теоретичним і методологічним основам інноваційної діяльності присвячені роботи зарубіжних вчених: І. Ансоффа [7], Р. Брейлі [22], Е. Демінга [8], П. Друкера [9], М. Портера [10], Д. Рассела [11], А. А. Томпсона [12] та інших.

У теоретичному плані питання трансферу інноваційної продукції досліджували вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема: А. В. Пешко, М. М. Кулаєць, М. М. Лучник, М. Ф. Бабієнко, Л. В. Білозор, Н. І. Чухрай, М. Портер, Н. М. Фонштейн, В. Г. Чабан та інші.

3. Невирішені раніше частини загальної проблеми.

Разом з тим, питання, пов'язані з методологією і практикою організаційно-економічних механізмів трансферу інновацій в тваринництві недостатньо висвітлені в сучасній економічній літературі.

4. Постановка завдання.

Розробка наукових і практичних пропозицій по трансферту інновацій та поширенню передового досвіду в тваринництві в сучасних умовах господарювання.

5. Виклад основного матеріалу.

З позиції теорії і практики в процесі дослідження розглянуто кілька груп понять „інновація”. По-перше, інновація як закінчені та (або) вдосконалені продукти (послуги, вироби), спрямовані на вдосконалення процесу діяльності підприємства в будь-яких сферах діяльності. По-друге, інновація розглядається як процес створення, поширення і використання наукових розробок, або новий спосіб задоволення суспільних потреб, що дає приріст корисного ефекту, і приносить економічний ефект. По-третє, інновація – це використання інтелектуальної праці, результат якого набуває економічного змісту, або, по-четверте – вкладення в науково-технічний прогрес, освоєння нових технологій, що призводить до якісно нового від попереднього продукту, що характеризується більш високим технологічним рівнем, новими споживчими якостями виробів або

послуг порівняно з попереднім аналогом.

На наш погляд найбільш підходящим є міжнародне уявлення у визначенні інновації, яке визначає її як кінцевий результат інноваційної діяльності, що одержав втілення у вигляді нового або вдосконаленого продукту, впровадженого на ринку, нового або вдосконаленого технологічного процесу, використовуваного в практичній діяльності, або в новому підході до надання соціальних послуг.

І найголовніше, ми розуміємо інновацію як економічний об'єкт, до якого можна застосувати як права власності, так і поняття трансферу, в ході якого наукові досягнення перетворюються в технологічно реалізовані нові товари і технології, знаходять застосування в багатьох сільськогосподарських організаціях і дозволяють їм швидко адаптуватися до вимог ринку.

Трансфер інновації як економічного об'єкта, пов'язаний з її переміщенням і з передачею прав власності від однієї особи до іншої. У сільському господарстві трансфер інновації здійснюється від однієї особи до безлічі осіб (широкомасштабне поширення інновацій), особливістю якого є необхідність адаптації інновації під конкретні умови діяльності багатьох господарств.

Для наукового дослідження найбільший інтерес представляють інновації, що освоюються в тваринництві, оскільки дана галузь сільського господарства є об'єктом вивчення. Це, в свою чергу, призвело до розробки класифікаційних ознак інновацій в тваринництві (табл. 1).

Таблиця 1. Класифікаційні ознаки інновацій в сфері виробництва продукції тваринництва

Ознаки групування	Приклади
<i>Покращуючі інновації</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • зміна кількісних властивостей системи; • перегрупування складових частин системи з метою поліпшення її функціонування; • адаптивні зміни елементів виробничої системи з метою поліпшення її функціонування 	<ul style="list-style-type: none"> • освоєння нових удосконалених індустриальних технологій в тваринництві; • ефективне використання кормових ресурсів; • механізація, автоматизація та комп'ютеризація тваринницьких ферм
<i>Доповнюючі інновації</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • відновлення початкових властивостей системи, збереження і оновлення її існуючих функцій 	<ul style="list-style-type: none"> • організація ефективного кормовиробництва, система забезпечення стійкості ветеринарного обслуговування
<i>Перетворюючі інновації</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>новий варіант</i>. найпростіша якісна зміна, що виходить за рамки простих адаптивних змін; початкові ознаки системи не міняються – відбувається деяке поліпшення їх корисних властивостей; • <i>нове покоління</i>. змінюються всі або більшість властивостей системи, але базова структурна концепція зберігається; • <i>новий вид</i>. якісна зміна первинних властивостей системи, первинної концепції без зміни функціонального принципу; • <i>новий під</i>. вища зміна у функціональних властивостях системи і її частини, яка змінює її функціональний принцип 	<ul style="list-style-type: none"> • біологічні системи розведення тварин; • збереження і поліпшення генофонду в тваринництві; • створення високопродуктивних племінних стад, підвищення біологічного потенціалу продуктивності тварин, екологічно безпечні і технологічно безвідходні технології в тваринництві; • нові породи, типи і кроси високопродуктивних тварин, створення нових типів трансгенних тварин

Примітка: складено автором

На наше переконання, трансфер інновації необхідно здійснювати через сільську консультаційну службу по етапах, з урахуванням сприйнятливості і матеріальної забезпеченості різних груп сільськогосподарських товаровиробників. Технологічну обробку нововведень і підготовку конкретних виробництв повинні забезпечувати регіональні сільські консультаційні служби. Їх діяльність в ланцюзі „дослідження – проектно-технологічна обробка – освоєння» надзвичайно необхідна і є логічним продовженням інноваційного процесу.

Служба сільськогосподарського консультування не тільки організовує передачу ідей, інформації, знань, порад, навичок, але й практично сприяє їх освоєнню у виробництві. ІКС є сполучною ланкою між наукою, освітою та виробництвом. Основними напрямками роботи якої є: інформаційна, консультаційна, інноваційна, освітня, виставкова та видавнича діяльність (рис. 1) [6].

Рис. 1. Напрями діяльності інформаційно-консультаційної служби

За допомогою ІКС здійснюватиметься масштабне поширення інновацій в усіх сферах сільськогосподарського виробництва, доведення ринкової, науково-технічної інформації і передового досвіду до сільськогосподарських товаровиробників, для їх подальшого ефективного розвитку в регіонах.

У тваринництві, як правило, в умовах добре оснащених експериментальних ферм, зі спеціально підготовленим персоналом відпрацьовуються всі нововведення до отримання в більшості випадків готової до тиражування інновації.

Висококваліфіковані консультанти, які фактично знаходяться на рівні практикуючих вчених, цілком можуть спільно з науковими співробітниками брати участь у дослідній реалізації наукових досягнень. Вони узагальнюють передову практику і просують її досвід.

В результаті подібних робіт повинна з'явитися методологія, повинні бути розроблені технологічні карти тощо, що дозволяють всім консультантам поширювати дану інновацію у більшості господарств.

Схема організації поширення передового досвіду тваринницьких господарств зводиться до вибору учасниками програми трьох альтернативних варіантів, які

представлені на рисунку 2.

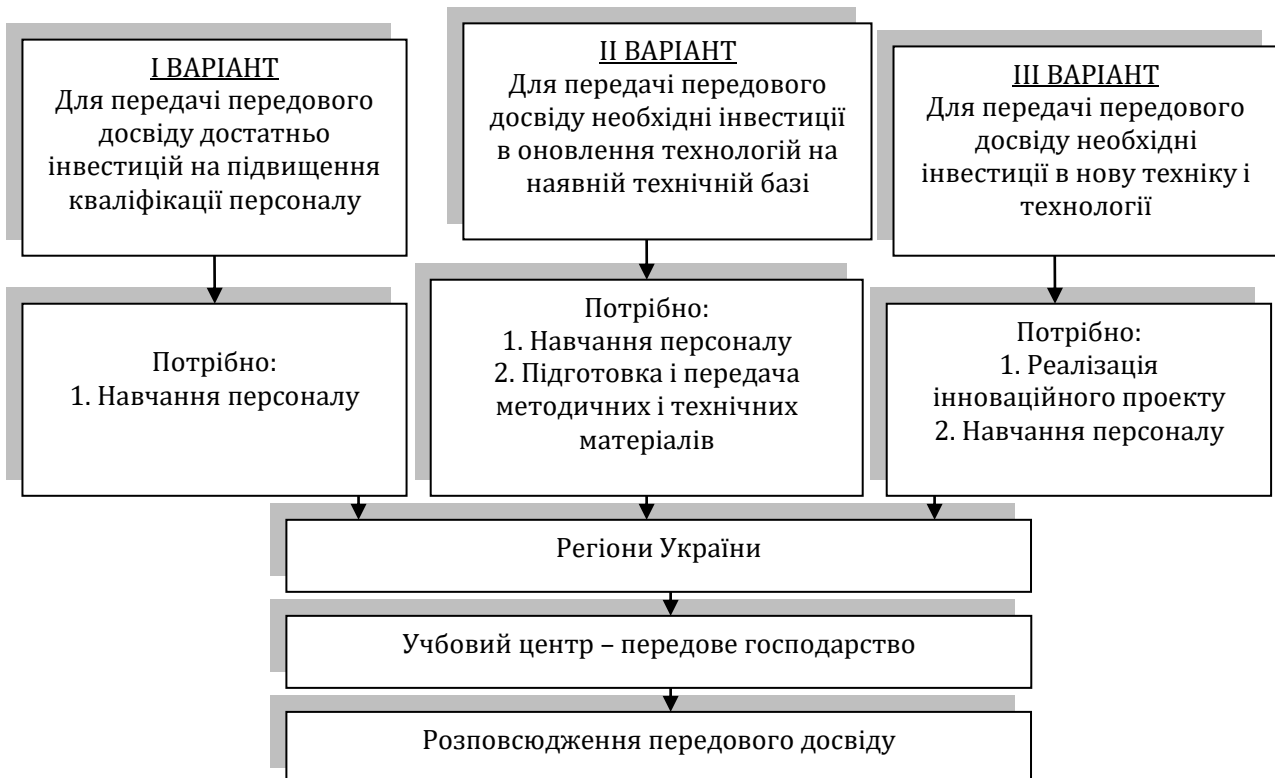

Рис. 2. Варіанти механізмів розповсюдження передового досвіду

Примітка: сформовано автором

Всі варіанти включають навчання спеціалістів підприємств-учасників, під час і після закінчення якого вони підвищують свою кваліфікацію і професійну майстерність, завдяки вивченому не тільки теоретичного матеріалу, а й проходженню практичних занять безпосередньо на виробництві, яке відрізняється високою технологічною оснащеністю і інноваційністю виробництва.

На практиці з трьох запропонованих варіантів будуть реалізовані ті, які найкращим чином будуть вирішувати проблеми, які перешкоджають інноваційному розвитку на конкретному підприємстві-учаснику, з урахуванням обласних умов.

6. Висновки та пропозиції.

Основною метою організаційно-економічного механізму трансферу інновацій в тваринництві є економічне покращення діяльності сільськогосподарських товаровиробників за рахунок впровадження у виробництво нововведень в зв'язку, з чим можна зробити наступні висновки: трансферт інновації, як економічний об'єкт, пов'язаний з переміщенням інновації і з передачею прав власності на неї від однієї особи до іншої. У сільському господарстві трансферт інновації здійснюється від однієї особи безлічі осіб, особливістю якого є необхідність адаптації інновації під конкретні умови кожного господарства. Технологічну відпрацювання нововведень в сільському господарстві і підготовку конкретних виробництв, на наш погляд, повинні забезпечувати інформаційно-консультаційні служби. З метою поліпшення забезпечення розвитку вітчизняного тваринництва на основі підвищення ефективності науки, прискорення і розширення масштабів впровадження нововведень, підвищення рівня підготовки висококваліфікованих кадрів, необхідно більш повно використовувати світовий досвід і в першу чергу накопичений в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Author details (in Russian)**ТРАНСФЕРТА ИННОВАЦИЙ В ОТРАСЛИ ЖИВОТНОВОДСТВА**

Елена Мазуренко

*Национальный научный центр «Институт аграрной экономики»**ул. Героев Оборонны, д. 10, к. 220, г. Киев, 03127, Украина**e-mail: mov@iae.kiev.ua**к.э.н., старший научный сотрудник, ведущий научный сотрудник отдела научно-организационного обеспечения и координации исследований*

Аннотация. В статье раскрыты научно-теоретические и методические положения содержания инновации и трансферта инновации в сельском хозяйстве. Предложено вариативный организационно-экономический механизм распространения передового опыта на предприятиях отрасли животноводства, учитывающий разный уровень их подготовленности к его восприятию и использованию. Предложение по организации распространения опыта передовых хозяйств сводиться к выбору альтернативных вариантов, каждый из которых включает обучение специалистов с последующим повышением их квалификации и профессионального мастерства. Сделан вывод о том, что технологические отработки нововведений на предприятиях отрасли животноводства и подготовка конкретных производств, на наш взгляд, должна обеспечивать служба информационно-консультационного обеспечения, деятельность которой в цепи "исследования – проектно-технологическая отработка - освоение" сейчас очень актуальна и является логическим продолжением инновационного процесса в животноводстве. В других условиях, успеха и в дальнейшем будут достигать наиболее мощные производители животноводческой продукции и будет продолжаться значительное расслоение хозяйствующих субъектов по уровню эффективности.

Ключевые слова: животноводство, инновации, трансферт, организационно-экономический механизм, информационно-консультационная служба, эффективность.

Author details (in English)**TRANSFER INNOVATIONS IN THE INDUSTRY OF ANIMAL FARMS**

Elena Mazurenko

*National Scientific Center "Institute of Agrarian Economics"**53/220 Heroes of Defense str., 03127, Kyiv, Ukraine**e-mail: mov@iae.kiev.ua**Ph.D., Senior Researcher, Department of Scientific and Organizational Support and Research Coordination*

Abstract. The article reveals the scientific-theoretical and methodological provisions of the content of innovation and the transfer of innovation in agriculture. A variational organizational and economic mechanism for establishing best practices at the enterprises of the livestock sector was suggested, taking into account different level of their readiness for its perception and use. The suggestion on experience sharing of leading farms comes down to choosing the alternative options, each of them involves specialists' training with further development of their qualification and professional skills. Here we came to the conclusion that technological practicing of innovations at the enterprises of livestock sector and certain productions preparation must be provided by the service of information-consulting support whose activity in the chain "research-design and technological practicing- mastery" is quite urgent nowadays and it is a logical continuation of innovation process in livestock farming. Otherwise, the most powerful producers of livestock products will be more successful and a significant stratification of economic entities will take place by the level of efficiency.

Key words: livestock, innovation, transfer, organizational and economic mechanism, information and consulting service, efficiency.

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18movvgt.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Mazurenko, E. (2018) Transfer innovatsii v haluzi tvarynnytstva [Transfer innovations in the industry of animal farms]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [Socio-Economic Problems and the State] (electronic journal), Vol. 18, no. 1, pp. 70-77. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2018/18movvgt.pdf>

Використана література:

1. Витвицька О. Д. Формування стратегії інноваційного розвитку аграрних підприємств / О. Д. Витвицька // Економіка АПК. – 2011. – № 10. – С. 132-138.
2. Грига В. Ю. Теоретичні та практичні аспекти використання наукових результатів НАН в економіці України / В. Ю. Грига. – К.: ЦДПІН НАН України, 2010. – 113 с.
3. Дацій О. І. Інституційні зміни як основа подолання суперечностей інноваційного розвитку / О. І. Дацій // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – № 9. – С. 32-34.
4. Ілляшенко С. М. Стратегічне управління інноваційною діяльністю підприємства на засадах маркетингу інновацій / С. М. Ілляшенко // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 12. – С. 111-119.
5. Курило Л. І. Державне регулювання інноваційної діяльності в аграрному секторі / Л. І. Курило // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Серія: Фінанси і кредит. – Вип. № 2 (31), 2011. – Суми: СНАУ, 2011. – С. 298-302.
6. Мазуренко О. В. Інформаційно-консультаційне забезпечення управління стійким розвитком аграрного сектору економіки // Облік і фінанси АПК. – 2013. – № 1 (59). – С. 130-135.
7. Ansoff, Igor H. (2007), *Strategic Management: Classic Edition*, Hampshire, UK: Palgrave Macmillan, 272 p.
8. Deming, W. E. (2000), *The New Economics: For Industry, Government, Education*, Cambridge, Massachusetts : MIT Press, 247 p.
9. Drucker, P. (1985), *Innovation and Entrepreneurship : Practice and Principles*, New York: Harper and Row, 277 p.
10. Porter, M.E. (1998) *Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors*, New York : Free Press, 432 p.
11. Richard A. Brealey, Stewart C. Myers and Franklin Allen (2011), *Principles of corporate finance*, NY : McGraw-Hill/Irwin, 1071 p.
12. Russell, D. (2003), *Archibald Managing High-Technology Programs and Projects*, 3rd Edition, New York : John Wiley & Sons, 396 p.

References

1. Vytvytska, O.D. (2011) "Formation of the strategy of agricultural enterprises' innovative development", *Economika APK*, no. 10, pp. 132-138.
2. Hryha, V.Yu. (2010) *Teoretychni ta praktychni aspekty vykorystannia naukovykh rezultativ NAN v ekonomitsi Ukrayiny* [Theoretical and practical aspects of the use of research NAS in the Ukrainian economy], STEPSCenter NASU, Kyiv, Ukraine, 113 p.
3. Datsii, O.I. (2010) "Institutional change as a basis for elimination of contradictions of innovative development", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 9, pp. 32-34.
4. Illiashenko, S.M. (2010) "Strategic innovation management company based marketing innovation", *Actual Problems of Economics*, no. 12, pp. 111-119.

5. Kurylo, L.I. (2011) "Statutory regulation of innovative activity in agricultural sector", *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu. Serii "Finansy i kredyt"*, Iss. 2 (31), pp. 298-302.
6. Mazurenko, O.V. (2013) "Informatsiino-konsultatsiine zabezpechennia upravlinnia stiikym rozvytkom ahrarnoho sektoru ekonomiky", *Oblik i finansy APK*, no. 1 (59), pp. 130-135.
7. Ansoff, Igor H. (2007), *Strategic Management: Classic Edition*, Hampshire, UK: Palgrave Macmillan, 272 p.
8. Deming, W.E. (2000), *The New Economics: For Industry, Government, Education*, Cambridge, Massachusetts : MIT Press, 247 p.
9. Drucker, P. (1985), *Innovation and Entrepreneurship : Practice and Principles*, New York: Harper and Row, 277 p.
10. Porter, M.E. (1998) *Competitive Strategy : Techniques for Analyzing Industries and Competitors*, New York : Free Press, 432 p.
11. Richard, A. Brealey, Stewart C. Myers and Franklin Allen (2011), *Principles of corporate finance*, NY : McGraw-Hill/Irwin, 1071 p.
12. Russell, D. (2003), *Archibald Managing High-Technology Programs and Projects*, 3rd Edition, New York : John Wiley & Sons, 396 p.

© 2018 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following terms:

Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.

You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

No additional restrictions

You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

